

Financiële kaders vereniging Scouting Nederland 2024

(vastgesteld landelijke raad 14 december 2024)

Inleiding

Deze notitie geeft de financiële kaders weer voor de Vereniging Scouting Nederland met als doel structureel gezonde financiën om daarmee de continuïteit van het landelijk niveau van de vereniging te borgen. In 2022 heeft een herijking plaatsgevonden van de eerdere notitie *Financiële Kaders van de Vereniging Scouting Nederland 2015*, waarna de kaders opnieuw zijn vastgesteld. Daarnaast is de in december 2024 vastgestelde aanpassing van de definitie *Eigen vermogen* in deze notitie verwerkt.

Planning & Control

Het landelijk bestuur is verplicht van de vermogenstoestand van de vereniging zodanige aantekeningen te houden dat daaruit te allen tijde zijn rechten en plichten kunnen worden gekend. Het jaarverslag wordt opgesteld in overeenstemming met de Richtlijn voor de Jaarverslaglegging C1 voor kleine organisaties (RJK C1) 'Kleine organisaties-zonder-winststreven', waarbij het bieden van transparantie gewaarborgd is.

Het verenigingsjaar en boekjaar loopt van 1 januari tot en met 31 december. In de jaarlijkse planning & control cyclus biedt het landelijk bestuur de landelijke raad de volgende stukken aan:

December

- ter vaststelling de begroting van de Vereniging voor het volgende jaar. Daarbij wordt opgenomen de voorgestelde contributie voor dat jaar. In de aangeboden begroting is de financiering voor de activiteiten zoals voorgesteld in het activiteitenplan meegenomen.
- ter kennisname de vastgestelde begroting van Scoutinglandgoed BV voor het volgende jaar en een meerjarenraming en -begroting voor de komende vijf jaar.

Juni

- ter goedkeuring het financieel jaarverslag van de Vereniging over het voorgaande boekjaar. Het landelijk bestuur brengt zijn jaarverslag uit en legt, onder overlegging van de balans en jaarrekening, rekening en verantwoording af. Het financieel jaarverslag wordt vergezeld van een verklaring van een registeraccountant omtrent de getrouwheid.
- ter kennisname de jaarrekening van het Scouting Nederland Fonds en de jaarrekening van Scoutinglandgoed BV over het voorgaande boekjaar, beiden vergezeld met een verklaring van een registeraccountant omtrent de getrouwheid.

De financiële commissie van de landelijke raad heeft als taak de landelijke raad te adviseren over het goedkeuren van de jaarrekening en het vaststellen van de begroting. De penningmeester van Scouting Nederland bespreekt halfjaarlijks met de financiële commissie de begroting (met de daarbij behorende voorstellen) en de jaarrekening. Het landelijk bestuur verschaft alle inlichtingen die nodig zijn voor een goede vervulling van hun taak. Het schriftelijke advies van de financiële commissie wordt door het landelijk bestuur bij de agenda van de landelijke raad gevoegd.

Financiële uitgangspunten

Het volgende financiële kader geldt voor de financiering van de vereniging op alle niveaus (groep, regio en land):

- alle niveaus moeten ervoor zorgen dat de kosten die het niveau maakt, ook door (contributie) inkomsten van dat niveau zijn afgedekt.
- de continuïteit en het autonoom functioneren van de vereniging mag niet afhankelijk zijn van (project)subsidies.

- de kosten van het landelijk niveau van de vereniging die samenhangen met haar voortbestaan, dienen primair uit contributies te worden betaald.
- de hoogte van de landelijke contributie moet samenhangen met de kosten en inspanningen van het landelijk niveau. De hoogte van de contributie wordt vastgesteld door de landelijke raad.
- (maatschappelijke) projecten, uitgevoerd met of zonder derde partij, worden door projectfinanciering of bijdragen uit fondsen gerealiseerd.

Contributie

In het huishoudelijk reglement is bepaald dat de organisatie onderdelen van de drie niveaus van de vereniging de mogelijkheid hebben tot het innen van contributie bij de leden die met die organisatie onderdelen verbonden zijn. De hoogte van de contributie wordt bepaald in de organisatie onderdelen. Er gelden daarbij de volgende uitgangspunten:

- De landelijke contributie geldt voor ieder jeugd-, kader- en buitengewoon lid en wordt, op voorstel van het landelijk bestuur, door de landelijke raad in december vastgesteld.
- Om de kostenstijging van personeel en middelen te financieren wordt in beginsel uitgegaan van aanpassing van de contributie met de consumentenprijsindex (CPI) over het afgelopen kalenderjaar.
- De contributie voor leden die zijn georganiseerd in een organisatie onderdeel, wordt via het onderdeel geheven.
- Bij het hebben van meerdere functies, wordt de landelijke contributie in rekening gebracht aan het organisatieonderdeel dat het dichtst bij de jeugdleden staat.
- Leden dienen nominatief geregistreerd te worden. Voor contributie-inkomsten op de begroting worden de ledentallen prudent geraamd. Jaarlijks wordt een overzicht gegeven van de ontwikkeling van leden en jeugdleden, als kritische prestatie indicator (KPI) voor de vereniging.
- Betaling van de landelijke contributie aan de landelijke organisatie door organisatie onderdelen vindt bij voorkeur plaats d.m.v. automatische incasso. Indien hier geen gebruik van wordt gemaakt, wordt per factuur € 25,00 administratie kosten berekend.
- Bij tijdige betaling ineens van de landelijke contributie aan de landelijke organisatie door organisatie onderdelen mag betalingskorting in mindering worden gebracht. De kortingsregeling wordt, op voorstel van het landelijk bestuur, door de landelijke raad vastgesteld.

Kostendeekkende deexploitaties

Voor de volgende onderdelen van het landelijk niveau wordt gewerkt met kostendeekkende deexploitaties:

1. Landelijke evenementen
2. Verenigingsterreinen

Deze deexploitaties maken onderdeel uit van de landelijke begroting en realisatie en hebben toegewezen bestemmingsreserves. De onderdelen dragen vanuit het oogpunt van kostendeekendheid bij aan een deel van de overheadkosten die betrekking hebben op het onderdeel. Door op onderstaande wijze financieel met deze onderdelen om te gaan worden de risico's voor de vereniging sterk beperkt.

Ad 1. Landelijke evenementen

De verschillende landelijke evenementen worden ieder afzonderlijk gezien als aparte deexploitatie van de vereniging en dienen ieder projectmatig zorg te dragen voor een sluitende begroting en realisatie. Naast kostendeekendheid zijn daarbij van belang de schaalbaarheid en continuïteit van de landelijke evenementen ten behoeve van deelnemende leden van Scouting. Procedures en werkwijze

voor de landelijke evenementenzijn verder vastgelegd in de toolkit Evenementen. Voor ieder landelijk evenement worden een projectopdracht en (financiële) deelnemersvoorwaarden vastgesteld.

Ten aanzien van de landelijke evenementen worden in ieder geval de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Het is belangrijk dat landelijke evenementen een inhoudelijke meerwaarde leveren aan de beleving van het Scoutingspel door deelnemers. De kosten worden door de activiteit gedragen. Een realistische prijs/kwaliteit verhouding wordt tot uitdrukking gebracht in de deelnemersprijs.
- In de begrotingen van de verschillende landelijke evenementen wordt een bedrag van 10% van de kosten als onvoorzien opgenomen.
- De verschillende evenementen dragen bij aan een calamiteitenfonds volgens een vast bedrag per deelnemer. Het landelijk bestuur stelt de hoogte van de bijdrage van het calamiteitenfonds vast en houdt bij het vaststellen van de hoogte van de bijdrage rekening met de omvang van het fonds. Het calamiteitenfonds is onderdeel van de bestemmingsreserve landelijke evenementen. Voor de gewenste hoogte van het calamiteitenfonds wordt gerekend met een gewogen vierjaarsgemiddelde uitgaande van het gegeven dat bij een calamiteit zonnodig (het niet genoten deel van) de deelnemers- en medewerkersbijdragen terugbetaald moeten kunnen worden. Het landelijk bestuur besluit tot aanwending van het calamiteitenfonds landelijke evenementen.
- Het (positieve) resultaat van een evenement wordt, na aftrek van kosten, voor de eerstvolgende editie van dezelfde activiteit gereserveerd op de bestemmingsreserve landelijke evenementen. Afhankelijk van de aard en omvang wordt een negatief resultaat van een activiteit, na goedkeuring door het landelijk bestuur, ten laste gebracht van de exploitatie of de bestemmingsreserve landelijke evenementen.

Ad 2. Verenigingsterreinen

De verenigingsterreinen worden ieder afzonderlijk gezien als een aparte financiële deexploitatie van de vereniging en dienen ieder jaarlijks zorg te dragen voor een sluitende begroting en realisatie. Naast kostendekkendheid zijn daarbij van belang de schaalbaarheid en continuïteit van de kampeervoorzieningen ten behoeve van Scouting. Procedures en werkwijze voor de verenigingsterreinen zijn verder vastgelegd in de door het landelijk bestuur goedgekeurde handleiding verenigingsterreinen en de financiële spelregels verenigingsterreinen. Voor ieder verenigingsterrein worden (financiële) kampeervoorwaarden vastgesteld.

Ten aanzien van de kampeertreinen worden in ieder geval de volgende uitgangspunten gehanteerd.

- De exploitatie, investering en groot onderhoud worden in beginsel door de terreinen zelf gedragen. De tarieven zijn daarop afgestemd. Een realistische prijs/kwaliteit verhouding wordt in de overnachtingsprijzen tot uitdrukking gebracht.
- Het is belangrijk dat er geïnvesteerd blijft worden in goede basisvoorzieningen voor de kampeers. Binnen de exploitatie worden beperkte reserves gevormd om toekomstige voorziene investeringen te kunnen betalen.
- De verschillende terreinen dragen bij aan een calamiteitenfonds volgens een vast bedrag per overnachting. Het landelijk bestuur stelt de hoogte van deze bijdrage vast en houdt bij het vaststellen van de hoogte van de bijdrage rekening met de omvang van het fonds. Het calamiteitenfonds is onderdeel van de bestemmingsreserve verenigingsterreinen. De reserve is bestemd voor calamiteiten, als een terrein door onvoorzien verliezen als gevolg van bv. een coronacrisis deze niet meer kan opvangen. Het landelijk bestuur besluit tot aanwending van het calamiteitenfonds kampeertreinen.
- Een (positief) resultaat van een terrein komt, na aftrek van kosten, ten gunste van het terrein en worden gereserveerd voor toekomstige investeringen op de bestemmingsreserve Verenigingsterreinen. Een negatief resultaat komt ten laste van de reserve van het betreffende terrein.

In 2015 is de realisatie, exploitatie en het beheer van Scoutinglandgoed Zeewolde in Scoutinglandgoed BV ondergebracht en valt dus buiten de deexploitatie verenigingsterreinen. De vereniging Scouting Nederland en het Scouting Nederland Fonds zijn beiden voor 50% aandeelhouder. In de oprichtingsakte en overeenkomst tussen aandeelhouders zijn de randvoorwaarden en financiële afspraken vastgelegd.

Inkomsten genererende activiteiten

In aanvulling op de contributie zijn er twee inkomsten genererende activiteiten:

1. ScoutShop
2. Bijdragen derden

Ad 1. ScoutShop

De ScoutShop is de winkel van Scouting Nederland met alles voor de scouts en heeft een winstdoelstelling. Deze winst draagt indirect bij aan een lager landelijk contributieniveau. De ScoutShop is een onderneming binnen de vereniging met een zelfstandige bedrijfsvoering en kent een afzonderlijke deexploitatie waarop overhead-, personeels- en huisvestingskosten worden doorbelast. De ScoutShop wil de producten aanbieden voor een goede prijs/kwaliteitsverhouding die past bij Scouting. De ScoutShop voert in haar assortiment producten voor de vereniging die eigen zijn aan de vereniging, zoals Scoutfit, handboeken, spel-, promotie- en informatiemateriaal. Daarnaast zijn in het assortiment voor Scouting geschikte outdoorproducten opgenomen.

Ad 2. Bijdragen derden

Het landelijk niveau van Scouting Nederland is door de belastingdienst erkend als een Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI) en daarmee vrijgesteld van schenkbelasting. Bijdragen van derden worden ingezet om het Scoutingspel in Nederland te bevorderen. Waar nodig wordt bij het verwerven van bijdragen van derden samenwerking gezocht met het Scouting Nederland Fonds. Scouting Nederland is vaste beneficiant van de Postcode Loterij. De bijdrage worden ingezet voor activiteiten die bijdragen aan de ontwikkeling van Scouting. Voor specifieke doelen en projecten kunnen externe fondsen worden benaderd, het gaat dan vaak om een tijdelijke subsidiëring bij vernieuwende projecten. Indien projectmatig geld wordt aangewend voor beroepsformatie dient de aanstelling van de medewerker afgestemd te zijn op de duur van het project en afgegeven zekerheden.

Voor landelijke evenementen worden commerciële afspraken met bedrijven gemaakt. Hierbij kan sprake zijn van voordelige inkoopcontracten, product sponsoring etc. Een eventuele tegenprestatie wordt vooraf met betreffende partij overeengekomen. Partnerschappen of sponsoring, waarbij doelstellingen en imago's elkaar wederzijds versterken, worden primair aangegaan om voorgenomen of gewenst beleid te realiseren binnen de eigen doelstellingen van Scouting. Selectie van juiste partners kunnen het profiel van Scouting versterken en Scouting verankeren in de samenleving. Voorwaarde is wel dat de basisfilosofie van betreffende organisatie(s) of personen aansluiten bij de missie, visie en integriteit van Scouting. Scouting gaat geen partnerschap aan met politieke partijen en hanteert verder de volgende uitsluitingscriteria: wapenindustrie, tabak, alcohol of pornografisch materiaal.

Belangrijk uitgangspunt is voor Scouting Nederland de uitgesproken intentie van de partner of sponsor om mensenrechten te respecteren, zoals opgenomen in de universele VN-verklaring over de rechten van de mens en de ILO-conventies. Voor leden kunnen door partnerschappen slechts mogelijkheden ontstaan en geen verplichtingen. Partnerschappen dienen instemming van het landelijk bestuur te hebben. De door het landelijk bestuur vastgestelde richtlijnen voor beleggingen en accepteren van donaties geven nader richting. De landelijke raad heeft afzonderlijk beleid vastgesteld voor het benaderen van (oud) leden voor donaties.

Balanspositie Vereniging Scouting Nederland

De balans is de weergave van de bezittingen en schulden van de vereniging en geeft weer de manier waarop deze bezittingen zijn gefinancierd (met eigen geld of geleend geld). Naast de gouden balansregel voor het eigen vermogen worden er traditioneel twee begrippen gebruikt om de kwaliteit van de balans uit te drukken, te weten de solvabiliteit (kan een organisatie op lange termijn aan zijn verplichtingen voldoen, gedefinieerd als eigen vermogen gedeeld door het balanstotaal) en de liquiditeit (kan de organisatie op korte termijn aan zijn verplichtingen voldoen, gedefinieerd als vlottende activa gedeeld door vlottende passiva).

Voor de continuïteit van het landelijk niveau en om operationele risico's af te dekken, is het gewenst dat de vereniging over een algemene reserve (onderdeel van het eigen vermogen) van voldoende omvang beschikt. Deze omvang moet voldoende robuust zijn om onverwachte incidentele tegenvallers en niet-verzekerbare risico's op te vangen en daarmee de continuïteit van de operationele activiteiten op landelijk niveau te borgen. In de begroting wordt rekening gehouden met onvoorziene incidentele lasten om tegenvallers van beperkte omvang in de exploitatie te kunnen opvangen. Voor verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum redelijkerwijs zijn in te schatten worden voorzieningen gevormd. Verder worden specifieke risico's waar mogelijk en financieel verantwoord verzekerd.

Voor de vereniging moeten dan ook de volgende vier parameters van de balans gedefinieerd worden:

1. omvang algemene reserve
2. omvang eigen vermogen
3. minimale solvabiliteit
4. minimale liquiditeit

Ad 1. Omvang algemene reserve

De continuïteitsreserve bestaat uit de algemene reserve en de bestemmingsreserves welke niet geormerkt zijn voor afschrijving van het vastgoed in (deelbegrotingen van) de vereniging.

De continuïteitsreserve is bedoeld om in het geval van het substantieel en plotseling wegvallen van een belangrijk deel van de inkomsten ervoor te zorgen dat:

- de doorlopende kosten betaald kunnen worden tot het moment dat de exploitatie en begroting weer in balans zijn gebracht (1 jaar);
- de kosten die verbonden zijn aan het in balans brengen van de exploitatie en begroting gedragen kunnen worden; het gaat hierbij bijvoorbeeld over kosten voor afvloeiing van personeel (bv. transitievergoeding) of het afboeken van voorraad bij de ScoutShop.
- De exploitatie van het beheer van vastgoed bij het wegvallen van kampeerders te kunnen continueren (1 jaar).
- De (doorbelaste) kosten welke samenhangen met de organisatie van evenementen te kunnen dekken bij het wegvallen van evenementen (1 jaar).

De minimale omvang van de continuïteitsreserve bedraagt:

- 25% van de totale lasten in het voorgaande jaar, vermeerderd met 25% van de omvang van het personeelsbestand (in FTE) vermenigvuldigd met de maximale transitievergoeding in het lopende jaar
- Vermeerderd met het risico van het wegvallen van gebruikers op verenigingskampeerterreinen
- Vermeerderd met de vaste kosten bij het niet kunnen organiseren van evenementen.

Als belangrijkste uitgangspunten voor deze berekening worden genomen:

- In de berekening wordt geen onderscheid gemaakt tussen structurele of tijdelijke inkomsten, maar wordt uitgegaan van vaste kosten (en dus het feitelijke risico) die gedekt moeten worden.

- er wordt uitgegaan van een risico van 25%.
- In de berekening wordt rekening gehouden met de bestemmingsreserves welke niet geormerkt zijn voor afschrijving van het vastgoed in alle deelbegrotingen van de vereniging.

Ad 2. Omvang eigen vermogen

De vereniging hanteert de gouden balansregel voor de omvang van het eigen vermogen.

De omvang van het totale eigen vermogen (algemene reserves inclusief bestemmingsreserves) dient minimaal gelijk te zijn aan de boekwaarde van de vaste activa (gebouwen, terreinen, inventaris, etc.) van de vereniging. De gouden balansregel zorgt voor een structuur waarbij verondersteld wordt dat de financiering van vaste activa met eigen middelen uit het eigen vermogen wordt gedaan.

Ad 3. Minimale solvabiliteit

De vereniging hanteert 50% als gewenste minimale solvabiliteit (verhouding: eigen vermogen/totaal vermogen).

Een algemeen gangbare eis van banken bij financiering is een minimale solvabiliteit van 25 tot 30%. Zoals aangegeven is het streven van de vereniging om voor financiering van vaste activa eigen middelen te gebruiken, waardoor een hogere norm wordt gehanteerd.

Ad 4. Minimale liquiditeit

De vereniging gaat uit van een waarde van 1,25 (125%) als gewenste minimale liquiditeit. (verhouding: (vlottende activa incl. liquide middelen – voorraden)/ kortlopende schulden).

In het algemeen wordt een organisatie voldoende liquide verondersteld als de liquiditeitsratio groter is dan 1. Het is echter niet altijd mogelijk te plannen wanneer uitgaven precies gedaan worden, soms lopen projecten harder en soms langzamer. Daarnaast is het noodzakelijk door deze werkwijze om flexibel in te kunnen spelen op ontwikkelingen. De flexibele bandbreedte moet daarmee per definitie groter zijn willen we hierop in kunnen spelen. De voorraad van de ScoutShop kan niet zonder gevolgen liquide worden gemaakt, daarom wordt de quick ratio gebruikt. Dit is het bedrag aan vlottende activa minus de waarde van de voorraden gedeeld door het bedrag aan kort vreemd vermogen (vlottende passiva).

Stichting Scouting Nederland Fonds

Doelstelling van het Scouting Nederland Fonds is de Vereniging Scouting Nederland financieel te ondersteunen en continuïteit te garanderen bij eventuele calamiteiten. Gezien dit uitgangspunt dient het fonds enerzijds gelden te genereren, anderzijds te waarborgen dat voldoende vermogen aanwezig is om in geval van calamiteiten de vereniging te kunnen ondersteunen. Het bestuur van het Scouting Nederland Fonds (SNF) draagt zorg voor een helder beleid ten aanzien van de wijze waarop gelden belegd worden, vaststelling van de criteria op basis waarvan aanvragen toegekend worden of bestedingen gedaan worden en op welke wijze aanvullende inkomsten in het fonds gegenereerd worden. Het vermogen dient risicomijdend te worden belegd in obligaties, aandelen en deposito's. Er is sprake van een personele unie tussen het bestuur van het Scouting Nederland Fonds en de Vereniging Scouting Nederland.

Het vermogen van het Scouting Nederland Fonds is opgebouwd uit de volgende onderdelen:

1. Weerstandsvermogen
2. Bestemmingsreserve Rente
3. Bestemmingsreserve Duurzame Investerings
4. Bestemmingsreserve Groepen en Regio's
5. Bestemmingsreserve of bestemmingsfondsen op naam
6. Bestemmingsreserve aanloopverliezen Scoutinglandgoed

De totale waarde van het weerstandsvermogen en de bestemmingsreserve Rente samen is vast (communicerende vaten) en stijgt jaarlijks met het consumentenprijsindexcijfer. Als door onvoldoende

beleggingsresultaten in enig jaar de consumentenprijsindex correctie niet (volledig) kan worden behaald, zal in de jaren daarna dit eerst worden aangevuld uit het dan behaalde resultaat.

Ad 1. Weerstandsvermogen

- het weerstandsvermogen dient in stand te blijven.
- omvang is minimaal gelijk aan twee keer de omvang van de algemene reserve van de vereniging (eens in de 5 jaar te bepalen). Indien de noodzakelijke omvang van het weerstandsvermogen wijzigt worden mutaties ten laste/gunste van de bestemmingsreserve Rente gebracht.
- jaarlijks wordt het weerstandsvermogen met het consumentenprijsindexcijfer geïndexeerd.

Ad 2. Bestemmingsreserve Rente

- de bestemmingsreserve Rente dient in stand te blijven.
- jaarlijks wordt het rendement ter grootte van consumentenprijsindexcijfer toegevoegd.

Ad 3. Bestemmingsreserve Duurzame Investeringsen

- bestemmingsreserve bestemd voor aanvragen van de vereniging voor duurzame investeringen in vaste activa. Het gaat om investeringen met een verwacht langdurig gebruik door de landelijke vereniging en een technische levensduur van minimaal 10 jaar.
- aanwending van gelden uit dit fonds behoeft vooraf instemming van de landelijke raad.
- vrij besteedbaar, voor zover niet geïnvesteerd in (aandelen/lening) Scoutinglandgoed BV.

Ad 4. Bestemmingsreserve Groepen en Regio's

- bestemmingsreserve bestemd voor aanvragen van groepen en regio's of landelijk niveau ten behoeve van groepen en regio's.
- wordt gevormd door gelden vanuit donateurs (leden en niet leden/begunstigers) en de jaarlijkse opbrengsten van de Grote Clubactie. Van de verkoop door groepen van de loten gaat een deel naar deze bestemmingsreserve. - alle inkomsten kunnen in principe besteed worden.
- het landelijk bestuur stelt de criteria vast waarop aanvragen getoetst worden.

Ad 5. Bestemmingsreserves of bestemmingsfondsen op naam

- bestemmingsreserves die op naam binnen het Scouting Nederland Fonds worden of zijn gevormd met besteding aan een specifiek doel en bepaalde criteria, zoals het Goutfonds en het Fonds Ontwikkelingssamenwerking.
- Per bestemmingsreserve of fonds wordt bij de instelling besloten of het rendement ter grootte van consumentenprijsindexcijfer wordt toegevoegd.

Ad 6. Bestemmingsreserve aanloopverliezen Scoutinglandgoed

- De bestemmingsreserve is ingesteld om de positieve resultaten deelneming van het Scoutinglandgoed in de periode 2019-2021 in te zetten om negatieve resultaten deelneming in de opvolgende jaren te vereffenen.